Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України від 11.07.2019 № 975) www.economy.nayka.com.ua | № 4, 2021 | 29.04.2021 р.

DOI: [10.32702/2307-2105-2021.4.97](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.4.97)

УДК 331.5:339.9

*А. С. Кумачова,
к. держ. упр., доцент кафедри управління персоналом та економіки підприємства,
Донецький державний університет управління
ORCID ID: 0000-0002-2429-8740*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ В ЧАСТИНІ БЕЗРОБІТТЯ ТА СКОРОЧЕННЯ АКТИВНОСТІ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ РЕГІОНІ

*A. Kumachova
PhD in Public Administration, Associate Professor of the Department of Personnel Management
and Business Economics, Donetsk State University of Management*

CURRENT TRENDS IN THE LABOR MARKET IN PART OF UNEMPLOYMENT AND REDUCED ACTIVITY IN THE EUROPEAN REGION

У статті розглянуто тенденції світового зростання за показником зростання реального ВВП з огляду на ступінь його впливу на ринок праці. Аргументовано, що фактор пандемії сприяв згладжуванню середніх темпів зростання реального ВВП серед країн Європейського регіону різного рівня економічного розвитку. Визначено особливості зміни рівня безробіття серед країн Європейського регіону, зроблено акцент на успішних практиках подолання безробіття в окремих країнах. Доведено різний ступінь впливу рівня безробіття серед груп країн за рівнем економічного розвитку. Окремо обґрунтовано неоднорідність пропорцій між безробіттям жінок та чоловіків серед країн Європейського регіону в цілому та за рівнем економічного розвитку. Доведено, що рівень неактивності є більш високим за групою країн з ринком, що формується та економік, що розвиваються. Показано розбіжність серед груп країн за економічним розвитком за показником неактивності у порівнянні із показником рівня безробіття. Обґрунтовано збереження допандемічних характерних особливостей пропорцій безробіття та неактивності робочої сили серед країн Європейського регіону.

The article considers the current trends in such indicators of labor market development as the unemployment rate and the level of inactivity of the labor force in terms of the countries of the European region. It is shown that the slowdown in global growth in 2020 exceeded expectations, mainly due to the spread of the COVID pandemic, which was most observed among developed countries and the European region. A comparison of average real GDP growth rates in 2020 by groups of countries in the European region with developed economies and emerging market and developing economy (EMDE) showed that the impact of the pandemic factor helped to smooth the average real GDP growth rates among these countries.

It is shown that the growth of unemployment in the world in 2020 significantly exceeded the projected value. The difference in the unemployment rate in 2020 among the countries of the European region compared to 2019 is calculated and the heterogeneity of trends is proved. It is emphasized that some countries of the European region managed to reduce unemployment by the

end of 2020, in particular, through such levers as VAT suspension, tax deferral, financial support for vulnerable workers, support for commercial banks to provide favorable loans to support liquidity, tax credits, sale of government bonds.

A comparison of the average unemployment rate among the countries of the European region in 2020 by level of economic development found a higher average unemployment rate among EMDE countries. The level of unemployment by gender is analyzed separately and it is proved that despite the persistence of the global trend of female unemployment in the European region, in terms of groups of countries by level of economic development this trend is observed mostly among developed countries, while EMDE countries have almost the same level of men and women unemployment.

It is proved that due to the fact that most of the global employment losses in 2020 were represented by rising inactivity, among most countries in the European region, the growth rate of labor inactivity has increased, and most among EMDE countries. It is substantiated that the difference between the groups of countries in the European region by economic development is greater in terms of inactivity than the difference in terms of unemployment.

It is generalized that the situation regarding unemployment and inactivity of the labor force in the European region under the influence of the pandemic is heterogeneous, however, it is inherent in pre-pandemic proportions in terms of groups of countries by economic development.

Ключові слова: ринок праці; безробіття; неактивність; економічний розвиток; реальний ВВП; Європейський регіон; пандемія.

Key words: labor market; unemployment; inactivity; economic development; real GDP; European region; pandemic.

Постановка проблеми у загальному вигляді. За останні роки під впливом пандемії світова економіка поринула у найглибшу за більш ніж сто попередніх років рецесію, яка стала основним викликом на шляху до досягнення стратегічної цілі скорочення бідності у світі. Реакцією ринку праці на падіння темпів економічного зростання стало значне підвищення невизначеності, особливо для вразливих економік та категорій населення, що у підсумку негативно вплинуло на зростання продуктивності праці та приріст людського капіталу. За деякими оцінками [6] ступінь втрати зайнятості у порівнянні зі сценарієм розвитку за відсутності пандемії є значно більшою за кількістю робочих місць, ніж розраховано на сьогоднішній день. Однак, варто зауважити, що реакція ринків праці, зокрема, в частині зміни рівня безробіття у розрізі країн виявились дуже неоднорідною, що за даними ОЕСР [12] пояснюється відмінностями у реакціях політики, адже для стабілізації ситуації уряди країн запроваджували заходи (програми) зі збереження робочих місць та пакети підтримки тощо, які мали різний ефект. За таких умов детальне відстеження змін та тенденцій на ринку праці набуває особливої актуальності через їх прямий вплив на збереження стабільності соціально-економічних систем будь-якої країни світу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам розвитку ринку праці присвячено багато публікацій. Наприклад, серед останніх досліджень ринку праці Європейського регіону можна згадати праці таких авторів, як Savić, M. та Zubović, J., Crouch, C., Eydoux, A., Math, A. та Périevier, H., які дають ґрунтовну оцінку особливостям Європейського ринку праці, однак ще не враховують такий фактор, як пандемія COVID.

Аналіз аналітичних та статистичних напрацювань у цій сфері таких організацій, як МОП [5 – 6], МФВ [13], Світовий Банк [2 – 4], ОЕСР [12], ЄС [16] та ін. показав, що вплив такого фактору, як пандемія, призвів до того, що усі прогнози та очікування щодо подальшого світового розвитку та стану ринків, які були зроблені наприкінці 2019 року, за фактом мали значні відмінності у 2020 році у бік погіршення практично усіх показників. З огляду на це, а також на динамічність змін та викривлень як економічної ситуації, так і ринків праці під впливом сучасних кризових явищ, досліджень потребує стан та тенденції розвитку ринку праці, як за окремими показниками (рівень безробіття, рівень активності робочої сили), так і за окремими регіонами, зокрема, Європейським регіоном, який охоплює країни Європейського Союзу та його країн-сусідів з різним рівнем економічного розвитку.

Мета дослідження – визначити особливості розвитку ринку праці, зокрема, зміни рівня безробіття та скорочення активності серед країн Європейського регіону під впливом пандемії протягом останніх років.

Виклад основного матеріалу дослідження. На початку 2020 року світове зростання значно сповільнилось, що обумовлювалось, здебільшого, скороченням темпів зростання торгівлі, виробництва та інвестицій. Так, якщо за прогнозами січня 2019 року [2] очікувалось, що зростання складе 2,9% за підсумками 2019 року та 2,8% за підсумками 2020 року, то прогнози січня 2020 року [3] демонстрували значне скорочення

цих показників, адже фактично зростання у 2019 році дорівнювало 2,4% і на 2020 рік прогнозувалось на рівні 2,5%, однак фактичні темпи зростання світового ВВП у 2020 році склали -4,3% [4], що обумовлює значну тривалість тенденції подальшого скорочення активності та доходів.

За підрахунками МФВ [13] у 2020 році найбільше скорочення зростання реального ВВП спостерігалось серед розвинутих країн і дорівнювало -4,7%, зокрема серед країн Європи цієї групи -6,6%, у той час як серед країн з ринком, що формується і економік, що розвиваються, цей показник дорівнював -2,2% у світі й -2% серед країн Європи цієї групи. Світовий банк [4, с. 3] пояснює таку ситуацію тим, що у країнах з розвинутою економікою початкове скорочення було менш серйозним, ніж передбачалося, але подальше відновлення стримала тенденція значного погравлення випадків COVID19.

На рис. 1 наведено зміну темпів зростання реального ВВП у 2020 році серед країн Європейського регіону у порівнянні з 2019 роком.

Якщо порівняти середні темпи зростання реального ВВП у 2020 році за групами країн Європейського регіону із розвинутою економікою та країн з ринком, що формується і економік, що розвиваються, то різниця буде невеликою: -4,97% та -4,6%. Хоча у 2019 році різниця була більш явною – 2,32% та 3,24% відповідно. Такі тенденції дозволяють зробити припущення про те, що вплив фактору пандемії сприяв згладжуванню середніх темпів зростання реального ВВП серед країн Європейського регіону за зазначеними групами.

Рис. 1. Зміна темпів зростання реального ВВП серед країн Європейського регіону у 2020 р. у порівнянні із 2019 р., %

Джерело: розраховано за даними МВФ [13]

Динаміка зростання ВВП безпосередньо впливає на стан ринку праці, зокрема, обмежуючи зростання попиту на робочу силу і, як наслідок, підвищуючи загрозу зростання безробіття. Поширення такого дестабілізуючого фактору, як пандемія COVID-19, призвело до додаткового зменшення залучення робочої сили в економічну діяльність.

Міжнародна організація праці (МОП) [5, с. 3] серед основних вимірів, за якими криза в економічній ситуації впливатиме на ситуацію із працею у світі, визначає кількість робочих місць, а саме безробіття та неповну зайнятість.

З огляду на безпосередній зв'язок цих вимірів із відповідними індикаторами досягнення Цілей сталого розвитку та їх вплив на прогрес щодо сталого розвитку проаналізуємо ситуацію в динаміці у розрізі країн Європейського регіону.

На початку 2020 року за попередніми оцінками МОП [5, с. 3] очікувалось зростання світового рівня безробіття у проміжку між 5,3 млн та 24,7 млн від базового рівня 188 млн у 2019 році. Однак, за підсумками 2020 року МОП встановила, що глобальне безробіття зросло на 33 млн у 2020 році, а рівень безробіття зріс на 1,1 процентний пункт до 6,5%. Таке збільшення набагато більше, ніж те, що спостерігалось під час світової фінансової кризи 2009 року (0,6 процентного пункту). На відміну від світової фінансової кризи, криза COVID-19 вплинула на ринки праці у всьому світі, що призвело до більшої втрати робочих місць та зростання безробіття скрізь – включаючи країни з низьким та середнім рівнем доходу, які не зазнали такого сильного удару під час глобальної фінансової кризи. У країнах з високим рівнем доходу зростання рівня безробіття між 2019 і 2020 роками (2,0 відсоткові пункти) дуже схоже на показник, який спостерігався між 2008 та 2009 роками (2,1 відсотковий пункт) [6, с. 9].

За підрахунками у 2020 році серед країн Європейського регіону найбільший рівень безробіття спостерігався в Боснії і Герцеговині (16,9%), Північній Македонії (18,4%), Чорногорії (15,9%), Туреччині (13,9%), Греції (16,9%) та Іспанії (15,7%), а найменший – у Польщі (3,6%), Чехії (2,9%), Нідерландах та на Мальті (по 4,1%). Такі тенденції спостерігались і у 2019 році.

На рис. 2 наведено різницю рівня безробіття у 2020 р. серед країн Європейського регіону у порівнянні із 2019 роком. З рисунку видно, що серед країн Європейського регіону у 2020 році рівень безробіття здебільшого зростає у 2020 році, однак деяким країнам навпаки вдалось скоротити рівень безробіття, зокрема, Сербії (з 10,4% до 9,1%), Молдові (з 5,1% до 4,7%), Італії (10,0% до 9,3%) та Греції (з 17,3% до 16,9%). Основними важелями, які дозволили зазначеним країнам стримати зростання рівня безробіття стали призупинення сплати ПДВ (Італія, Греція), відстрочка сплати податків (Сербія, Молдова), фінансова підтримка вразливих категорій робітників (Італія, Греція), підтримка комерційних банків із надання вигідних позик на підтримку ліквідності (Греція Сербія, Молдова), податкові кредити (Італія), продаж державних облігацій (Сербія).

Рис. 2. Зміна рівня безробіття серед країн Європейського регіону у 2020 р. у порівнянні із 2019 р., %
Джерело: розраховано за даними МОП [10]

При цьому найбільше зростання безробіття серед країн Європейського регіону спостерігалось, зокрема, в Латвії (з 6,3% до 8,2%), Литві (з 6,3% до 8,4%) та Естонії (з 4,5% до 6,5%) і це не дивлячись на те, що ці країни запровадили пакети підтримки від 1 млрд євро (Латвія) до 2 – 2,5 млрд євро (Литва, Естонія).

Порівняння середнього рівня безробіття серед країн Європейського регіону у 2020 році за групами країн із розвинутою економікою та країн з ринком, що формується і економік, що розвиваються, показало, що за останньою групою спостерігався більший середній рівень безробіття, ніж за групою розвинутих країн, а саме 9,36% проти 6,95%. Варто зазначити, що така тенденція спостерігалась і у 2019 році (8,49% проти 6,16%). Отже, вплив пандемії на рівень безробіття в країнах з ринком, що формується і економік, що розвиваються, є більш відчутним.

Аналіз рівня безробіття в Європейському регіоні за статтю у 2020 році (рис. 3) показав, що у середньому рівень безробіття серед жінок є вищим, ніж серед чоловіків (10,91% проти 7,89%). Це, загалом, відповідає загальносвітовій тенденції. Так, за даними МОП [6, с. 9] у всьому світі і у всіх регіонах і групах населення, жінки постраждали від втрати робочих місць в більшій мірі, ніж чоловіки. На глобальному рівні втрата зайнятості для жінок становить 5,0% у 2020 році проти 3,9% для чоловіків. У абсолютному вираженні кількість безробітних чоловіків у світі становить 9 млн осіб, у той час, як безробітних жінок – 24 млн осіб. У всіх регіонах жінки частіше, ніж чоловіки, стають економічно неактивними, тобто випадають із числа робочої сили, під час цієї кризи.

Рис. 3. Рівень безробіття за статтю серед країн Європейського регіону у 2020 р., %

Джерело: розраховано за даними МОП [10] та статистичними даними [1, 8, 9, 11, 14, 15, 16, 17]

Повертаючись до Європейського регіону, варто констатувати, що серед відповідних країн у 2020 році спостерігалась неоднорідна ситуації щодо рівня безробіття серед жінок та серед чоловіків. Так, у ряді країн рівень безробіття чоловіків перевищує рівень безробіття жінок, зокрема, така тенденція спостерігається в Бельгії, Білорусії, Болгарії, Великобританії, Австрії, Естонії, Ісландії, Латвії, Литві, Північній Македонії, Молдові, Німеччині, Норвегії, Румунії, Україні, Фінляндії, Франції. При цьому у 2020 році найбільший рівень безробіття серед чоловіків у порівнянні з жінками спостерігались в Молдові (на 6,3%) та Латвії (на 2%). І навпаки, перевищення рівня безробіття жінок у порівнянні із чоловіками спостерігалось в Греції (на 6,2%), Боснії і Герцеговині (на 4,8%), Іспанії (на 3,5%) та Туреччині (на 2,5%).

Порівняння рівня безробіття з-поміж Європейського регіону за статтю у розрізі груп країн із розвинутою економікою та країн з ринком, що формується і економік, що розвиваються, показало, що розвинуті країни у середньому демонструють переважання рівня безробіття жінок, у той час, як країни з ринком, що формується і економік, що розвиваються, майже однаковий рівень безробіття чоловіків та жінок.

Варто зауважити, що за даними МОП на відміну від попередніх криз, безумовно більша частина глобальних втрат зайнятості у 2020 році була представлена зростанням бездіяльності (або скороченням активності), ніж безробіттям, що призвело до того, що додатково 81 млн людей перейшло до категорії неактивних поряд з 33 млн безробітних. Все це призвело до зменшення рівня глобальної участі робочої сили на 2,2 відсоткових пункти у 2020 році до 58,7% порівняно із лише 0,2 процентними пунктами між 2008 і 2009 роками в результаті світової фінансової кризи [6, с. 8].

У 2020 році найбільший рівень неактивності серед країн Європейського регіону спостерігався в Молдові (60,4%), Боснії і Герцеговині (53,7%) та Італії (51,6%), а найменший – в Ісландії (26,9%) та Швейцарії (32,5%), що відповідає позиціям цих країн у 2019 році за відповідним показником.

З рис. 4 можна побачити зміну рівня неактивності робочої сили країн Європейського регіону у 2020 році у порівнянні із 2019 роком. Не дивлячись на те, що серед більшості країн Європейського регіону темпи

зростання рівня неактивності робочої сили збільшились, таким країнам, як Фінляндія (-0,1%), Мальта (-0,3%), Люксембург (-0,1%) і Латвія (-0,4%), вдалось навпаки скоротити цей показник за підсумками року. Варто відзначити, що серед зазначених країн спостерігались помірні зміни реального ВВП та рівня безробіття протягом досліджуваного періоду, що дозволяє зробити припущення про те, що помірний вплив кризових явищ на економіку обумовив відповідні тенденції щодо активності робочої сили.

Найбільшого значення темпи зростання рівня неактивності робочої сили серед країн Європейського регіону у 2020 році досяг у Північній Македонії (+4%), що здебільшого пояснюється введенням надзвичайного стану в країні у березні 2020 року та скороченням державних видатків.

Рис. 4. Зміна рівня неактивності населення серед країн Європейського регіону у 2020 р. у порівнянні із 2019 р., %

Джерело: розраховано за даними МОП [7]

Якщо порівняти середній рівень неактивності робочої сили у розрізі груп країн із розвинутою економікою та країн з ринком, що формується і економік, що розвиваються, то цілком логічним є більш високий рівень неактивності за останньою групою (46,78% проти 39,97%). При цьому розбіжність серед цих груп країн за показником неактивності є більшою, ніж розбіжність за рівнем безробіття.

Таким чином, на фоні загальносвітових тенденцій скорочення зростання, ситуація щодо безробіття та неактивності робочої сили в Європейському регіоні за умов впливу пандемії є неоднорідною, однак характерною допандемічним пропорціям у розрізі груп країн за рівнем економічного розвитку.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Вплив пандемії COVID на світовий економічний розвиток мав безпрецедентні наслідки, що призвело на зростання невизначеності і на ринках праці. В цих умовах країни Європейського регіону очікувано продемонстрували чутливість до таких тенденцій, однак з рядом особливостей. У той час, як темпи зростання реального ВВП серед країн Європейського регіону за групами економічного розвитку продемонстрували певне згладжування різниці, тенденції розвитку безробіття та неактивності показали зростання, однак у пропорції, що була властива цим групам країн і до пандемії. Така ситуація закономірно пояснюється більшою вразливістю країн з ринком, що формується і економік, що розвиваються, до зовнішніх викликів. Також більшу вразливість продемонстрували розвинуті країни Європейського регіону, які до пандемії знаходились в стані економічної кризи.

При цьому хоча країни Європейського регіону з ринком, що формується і економік, що розвиваються, за підсумками 2020 року продемонстрували більше зростання безробіття та незайнятості, ніж розвинуті країни, статеву структуру безробітних була практично рівноважна, на відміну від розвинутих країн, де переважає безробіття жінок. В цих умовах у подальших дослідженнях доцільно приділити увагу оцінці якісних

характеристик ринку праці, зокрема, особливостям впливу кризи на обсяги доходів від праці та доступ робочої сили до соціального захисту.

Список літератури.

1. Anketa o radnoj snazi, IV kvartal 2020. godine. Labour Force Survey, IV quarter 2020. Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina. URL: http://www.bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopštenja/2021/LAB_00_2020_Q4_1_BS.pdf (accessed 5 April 2021).
2. Global Economic Prospects, January 2019. Darkening Skies. Washington, DC: World Bank. URL: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/31066> (accessed 15 March 2021).
3. Global Economic Prospects, January 2020. Washington, DC: World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2020/01/08/january-2020-global-economic-prospects-slow-growth-policy-challenges> (accessed 15 March 2021).
4. Global Economic Prospects, January 2021. Washington, DC: World Bank. URL: <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects> (accessed 15 March 2021).
5. ILO Monitor. COVID-19 and the world of work: Impact and policy responses. 1st Edition 18 March 2020. ILO. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/briefingnote/wcms_738753.pdf (accessed 1 April 2021).
6. ILO Monitor: COVID-19 and the world of work. Seventh edition Updated estimates and analysis. 25 January 2021. ILO. URL: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/briefingnote/wcms_767028.pdf (accessed 1 April 2021).
7. Inactivity rate by sex, age and marital status (%) – Annual. ILOSTAT Database. URL: https://www.ilo.org/shinyapps/bulkexplorer8/?lang=en&segment=indicator&id=EAP_2WAP_SEX_AGE_RT_A (accessed 5 April 2021).
8. Labour force by age group, sex and place of residence. State Statistic Service of Ukraine. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed 5 April 2021).
9. Labour Force Database. Instituti i Statistikave. URL: http://databaza.instat.gov.al/pxweb/en/DST/START_TP_LFS_LFSQ/NewLFSQ003/?rxid=9fecfd721-25c2-4d5f-883a-d7b69acc7a99 (accessed 5 April 2021).
10. Labour force participation rate by sex and age – ILO modelled estimates, Nov. 2020 (%) – Annual. ILOSTAT Database. URL: https://www.ilo.org/shinyapps/bulkexplorer8/?lang=en&segment=indicator&id=EAP_2WAP_SEX_AGE_RT_A (accessed 5 April 2021).
11. Labour Force Survey. Statistical Office of Montenegro. URL: <http://monstat.org/eng/page.php?id=22&pageid=22> (accessed 5 April 2021).
12. OECD Employment Outlook 2020: Worker Security and the COVID-19 Crisis, OECD Publishing, Paris. 368 p. URL: <https://doi.org/10.1787/1686c758-en> (accessed 2 March 2021).
13. Real GDP growth. IMF. URL: https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD (accessed 22 March 2021).
14. UK unemployment figures. Information on the labour market, young people and workless households. Office for National Statistics. URL: <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peoplenotinwork/unemployment#timeseries> (accessed 5 April 2021).
15. Unemployed by age group, place of residence and sex. National Statistical Committee of the Republic of Belarus. URL: <https://www.belstat.gov.by/ofitsialnaya-statistika/solialnaya-sfera/trud/> (accessed 5 April 2021).
16. Unemployment by sex and age – annual data. Eurostat. URL: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/UNE_RT_A_custom_833885/default/table?lang=en (accessed 5 April 2021).
17. Unemployment rate by sex, area and quarters, 2019-2020. Statistica Moldovei. URL: https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/en/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_03%20FM_03%20MUN2019_MUN060/MUN160200.px/?rxid=2345d98a-890b-4459-bb1f-9b565f99b3b9 (accessed 5 April 2021).

References.

1. Agency for Statistics of Bosnia and Herzegovina (2020), “Anketa o radnoj snazi, IV kvartal 2020. Godine. Labour Force Survey, IV quarter 2020”, available at: http://www.bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopštenja/2021/LAB_00_2020_Q4_1_BS.pdf (Accessed 5 April 2021).
2. World Bank (2019), “Global Economic Prospects, January 2019”, available at: <https://openknowledge.worldbank.org/handle/10986/31066> (Accessed 15 March 2021).
3. World Bank (2020), “Global Economic Prospects, January 2020”, available at: URL: <https://www.worldbank.org/en/news/feature/2020/01/08/january-2020-global-economic-prospects-slow-growth-policy-challenges> (Accessed 15 March 2021).
4. World Bank (2021), “Global Economic Prospects, January 2021”, available at: <https://www.worldbank.org/en/publication/global-economic-prospects> (Accessed 15 March 2021).

5. ILO (2020), "ILO Monitor. COVID-19 and the world of work: Impact and policy responses. 1st Edition 18 March 2020", available at: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/briefingnote/wcms_738753.pdf (Accessed 1 April 2021).
6. ILO (2021), "ILO Monitor: COVID-19 and the world of work. Seventh edition Updated estimates and analysis. 25 January 2021", available at: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/documents/briefingnote/wcms_767028.pdf (Accessed 1 April 2021).
7. ILOSTAT Database (2019-2020), "Inactivity rate by sex, age and marital status (%) – Annual", available at: https://www.ilo.org/shinyapps/bulkexplorer8/?lang=en&segment=indicator&id=EAP_2WAP_SEX_AGE_RT_A (Accessed 5 April 2021).
8. State Statistic Service of Ukraine (2020), "Labour force by age group, sex and place of residence", available at: <http://www.ukrstat.gov.ua/> (Accessed 5 April 2021).
9. Instituti i Statistikave (2020), "Labour Force Database", available at: http://databaza.instat.gov.al/pxweb/en/DST/START_TP_LFS_LFSQ/NewLFSQ003/?rxid=9fec721-25c2-4d5f-883a-d7b69acc7a99 (Accessed 5 April 2021).
10. ILOSTAT Database (2019-2020), "Labour force participation rate by sex and age – ILO modelled estimates, Nov. 2020 (%) – Annual", available at: https://www.ilo.org/shinyapps/bulkexplorer8/?lang=en&segment=indicator&id=EAP_2WAP_SEX_AGE_RT_A (Accessed 5 April 2021).
11. Statistical Office of Montenegro (2020), "Labour Force Survey", available at: <http://monstat.org/eng/page.php?id=22&pageid=22> (Accessed 5 April 2021).
12. OECD (2020), "OECD Employment Outlook 2020: Worker Security and the COVID-19 Crisis", available at: <https://doi.org/10.1787/1686c758-en> (Accessed 2 March 2021).
13. IMF (2019-2020), "Real GDP growth", available at: https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPCH@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD (Accessed 22 March 2021).
14. Office for National Statistics (2020), "UK unemployment figures. Information on the labour market, young people and workless households", available at: <https://www.ons.gov.uk/employmentandlabourmarket/peoplenotinwork/unemployment#timeseries> (Accessed 5 April 2021).
15. National Statistical Committee of the Republic of Belarus (2020), "Unemployed by age group, place of residence and sex", available at: <https://www.belstat.gov.by/ofitsialnaya-statistika/solialnaya-sfera/trud/> (Accessed 5 April 2021).
16. Eurostat (2020), "Unemployment by sex and age – annual data", available at: https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/UNE_RT_A_custom_833885/default/table?lang=en (Accessed 5 April 2021).
17. Statistica Moldovei (2020), "Unemployment rate by sex, area and quarters, 2019-2020", available at: https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/en/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_03%20FM_03%20MUN2019_MUN060/MUN160200.px/?rxid=2345d98a-890b-4459-bb1f-9b565f99b3b9 (Accessed 5 April 2021).

Стаття надійшла до редакції 20.04.2021 р.